Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Sanctifica eos in veritate. Joan. 17, 17.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, M. Magdaleny 4 (Kurja Metropolitalna)
Konto P. K. O.: Nr. 700.255 — „Wiadomości Archid. Wileńskie" — Wilno
Konto P. K. O.: Nr. 700.262 — „Kurja Metropolitalna Wileńska" — Wilno

Prenumerata: rocznie 12 złotych, półrocznie 6 zł., numer pojedyńczy 50 groszy
Ogłoszenia: 1/1 strony 40 zł., 1/2 strony 20 zł., 1/4 strony 10 zł., 1/8 strony 5 zł.

Rok XI — Wilno, dnia 10 sierpnia 1937 r. — Nr. 15

TREŚĆ ZESZYTU.

KONTA W P. K. O.

I. Kurjalne:

Nr. 700.262 „Kurja Metropolitalna Wileńska — Wilno".

Nr. 700.255 „Wiadomości Archidiecezjalne Wileńskie — Wilno".

Nr. 142.090 „Komitet Ratowania Bazyliki Wileńskiej".

II. Inne:

Nr. 700.240 „Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej — Wilno".

Nr. 700.129 „Prokurator Rz.-Kat. Seminarjum Duchownego — Wilno".

Nr. 80.741 „Kurja Metropol. Wil. (Dział Misyjny)", to konto należy do Pap. Dzieła Rozkrzew. Wiary i Pap. Dzieła św. Piotra Ap. czyli Misyj Zewn.

Nr. 181.283 „Pobożne Stowarzyszenie do Misyj Wewnętrznych Archidiec. Wileńskiej pod wezwaniem Matki Boskiej Ostrobramskiej".

Nr. 700.235 „Tygodnik Katolicki — Nasz Przyjaciel, czasop., Wilno".

Nr. 700.155 „Związek Kapłanów Archidiecezji Wileńskiej „Unitas" pod wezwaniem błogosławionego Andrzeja Boboli M."

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Sanctifica eos in veritate. Joan. 17, 17.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, M. Magdaleny 4 (Kurja Metropolitalna)
Konto P. K. O.: Nr. 700.255 — „Wiadomości Archid. Wileńskie“ — Wilno
Konto P. K. O.: Nr. 700.262 — „Kurja Metropolitalna Wileńska“ — Wilno

Prenumerata: rocznie 12 złotych, półrocznie 6 zł., numer pojedynczy 50 groszy
Ogłoszenia: 1/1 strony 40 zł., 1/2 strony 20 zł., 1/4 strony 10 zł., 1/8 strony 5 zł.

Rok XI Wilno, dnia 10 sierpnia 1937 r. Nr. 15

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

Sacra Congregatio Rituum.

RESPONSA DE MISSA VOTIVA D. N. IESU CHRISTI, SUMMI ET AETERNI SACERDOTIS.

Edito Decreto Urbis et Orbis diei 11 martii 1936, quo unica Missa votiva de Christo, Summo et Aeterno Sacerdote, singulis primis feriis V cuiusque mensis celebranda concedebatur quibusdam sub conditionibus, R. P. Pancratius Pfeiffer, Superior Generalis Societatis Divini Salvatoris, Sacrae Rituum Congregationi haec humillime subiecit dubia, pro opportuna declaratione:

I. *An in Missa hac votiva de Christo, Summo et Aeterno Sacerdote, concessa pro primis feriis quintis cuiusque mensis, dicendum sit Gloria et Credo?*

II. *An quando haec Missa impediatur a festo superioris ritus, duplicis nempe primae vel secundae classis, loco Missae impeditae dici possit eiusdem commemoratio sub unica conclusione cum prima oratione festi?*

III. *Quo colore Missa votiva de Iesu Christo, Summo et Aeterno Sacerdote, sit celebranda?*

Sacra Rituum Congregatio, mature consideratis expositis, audito quoque Commissionis specialis suffragio, his precibus praelaudati Superioris Generalis respondendum censuit:

Ad I: *Affirmative ex gratia;*

Ad II: *Affirmative, dummodo non occurrat festum D. N. Iesu Christi, aut eius Octava;*

Ad III: *Adhibeatur color albus.*

Facta postmodum de his omnibus Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae XI relatione per infrascriptum Cardinalem Sacrae Rituum Congregationi Praefectum, Sanctitas Sua sententiam ipsius Sacrae Congregationis ratam habuit et confirmavit.

Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 25 novembris 1936.

L. † S.

C. Card. *Laurenti,* Praefectus
A. Carinci, Secretarius.

(*Act. Ap. Sed.* 1937, XXVIII. p. 35).

ZARZĄDZENIE ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

Ostrzeżenie.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 7. VIII. 1937 r. Nr. 47/L.

W ostatnich czasach na teren archidiecezji Wileńskiej nadsyłane są masowo za pośrednictwem poczty wydawnictwa Rosyjskiego Związku Misyjnego rozpowszechniania Ewangelji „Zorza Wschodu" w Wernigrodzie koło Harcu (Niemcy), np. broszura W. F. Marcinkowskiego w języku rosyjskim p. t. *Chrystus i młodość,* książka J. Krekera p. t. *Państwo Boga i państwo całego świata* (w języku rosyjskim, broszura tegoż J. Krekera p. t. *Wykazuj się dobrem poznaniem wiary* (w języku rosyjskim) i t. p.

Wydawnictwa te zawierają nierzadko w treści obrazę uczuć religijnych ludności katolickiej, propagują t. zw. chrześcijański komunizm i swoiście komentowane „braterstwo ludów" oraz stwarzają grunt dla wyraźnej agitacji antypaństwowej i komunistycznej.

O ileby w jakiejś miejscowości ukazały się wydawnictwa „Zorzy Wschodu", Kurja z polecenia J. E. Ks. Arcybiskupa - Metropolity prosi PW. Duchowieństwo przestrzegać ludność i ją uświadamiać o antyreligijnej, antypaństwowej i komunistycznej tendencji tych wydawnictw.

Ks. J. Ostreyko
w/z. Kanclerza Kurji.

W sprawie rekolekcyj zamkniętych i kursów dla organistów.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA

Wilno, dnia 7. VIII. 1937 r. Nr. 46/L.

Do PW. XX. Proboszczów Archidiecezji Wileńskiej.

Kurja powiadamia, że z rozkazu J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity, dla tych organistów, którzy nie wzięli udziału w poprzednich serjach roku bieżącego, odbędą się rekolekcje zamknięte i kursy w Różanymstoku od południa dn. 23 sierpnia do wieczora dn. 27 sierpnia r. b. i w Wilnie, w gmachu Seminarjum Duchownego, od południa dnia 30 sierpnia do wieczora dnia 3 września r. b.

Koszt utrzymania w Różanymstoku będzie wynosił dziennie od osoby 3 zł.

Koszt całodziennego utrzymania w Seminarjum wynosić będzie 3 zł., za pościel i służbę za cały czas pobytu dopłaca się 2 zł. Ktoby chciał korzystać tylko z noclegów, a produkty będzie miał swoje, zapłaci tylko 2 zł.

Podając powyższe informacje do wiadomości, Kurja zwraca się do PW. XX. Proboszczów, by zechcieli przyczynić się do uskutecznienia zamierzonych rekolekcyj.

Rekolekcje są obowiązkowe i niezastosowanie się do nakazu może pociągnąć poważne następstwa.

Ks. J. Ostreyko,
w/z Kanclerza Kurji.

ZARZĄDZENIA PRAWNO-PAŃSTWOWE.

O państwowym podatku gruntowym.

W dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. 1936 r. Nr. 85, poz. 393) [1]) czytamy:

„Art. 1. Państwowemu podatkowi gruntowemu podlegają wszystkie grunty z wyjątkiem wymienionych w art. 2.

Art. 2. Od państwowego podatku gruntowego wolne są:

1) grunty podlegające państwowemu podatkowi od nieruchomości;

2) grunty należące do wyznań przez Państwo uznanych, z których dochody przeznaczone są stale i wyłącznie na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do osobistych dochodów duchowieństwa lub innych osób;

3) grunty pod cmentarzami;...

[1]) Dekret ten jest wydrukowany w *Wiad. Arch.* za 1936 r. Nr. 24, str. 315.

W rozporządzeniu zaś Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku gruntowego (D. U. R. P. 1937 r., Nr. 32, poz. 250) znajdujemy wyjaśnienie, co należy uważać za dochody przeznaczone na cele kultu religijnego.

„Do art. 2 p. 2.

§ 5. (1) Za dochody, przeznaczone na cele kultu religijnego uważa się dochody, które zostały przeznaczone na nabycie i utrzymanie przedmiotów majątkowych, używanych wyłącznie przy spełnianiu czynności, należących do objawów kultu religijnego.

(2) Grunty, z których dochody są przeznaczone w części na cele kultu religijnego i w części na inne cele (utrzymanie osób duchownych, zakonnych, służby, zakładów naukowych i t. p.), nie korzystają ze zwolnienia od państwowego podatku gruntowego".

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

PIERWSZY MIĘDZYNARODOWY KATOLICKI KONGRES PRZECIWALKOHOLOWY.

W dniach 12, 13 i 14 września r. b., odbędzie się w Warszawie w Domu Katolickim (Nowogródzka 49) Pierwszy Międzynarodowy Katolicki Kongres Przeciwalkoholowy.

I Międzynarodowy Kongres Przeciwalkoholowy w Warszawie zwołuje Międzynarodowa Katolicka Liga Przeciwalkoholowa, na której czele stoi szwajcarski biskup, ks. dr. Scheiwiler. Protektorami kongresu są obaj polscy Kardynałowie: J. Em. Ks. Al. Kakowski i J. Em. Ks. August Hlond.

Stolica Apostolska przysłała na ręce J. Em. Ks. Kardynała Kakowskiego specjalne pismo, które podnosi znaczenie walki z klęską alkoholizmu w dobie obecnej. J. E. Ks. Nuncjusz Cortesi jest specjalnym delegatem Ojca św. na kongres w Warszawie.

W programie przewidzianych jest trzydzieści kilka odczytów najpoważniejszych działaczy katolickich całego świata. Wykłady będą w językach: polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. W czasie kongresu odbędą się dwa wielkie nabożeństwa w katedrze św. Jana, oraz uroczysta międzynarodowa akademja w wielkiej sali Domu Katolickiego.

Obrady kongresu toczyć się będą w następujących sekcjach: kapłanów, mężczyzn i młodzieży męskiej, kobiet i młodzieży żeńskiej, Akcji Katolickiej i charytatywnej.

Z najdalszych zakątków świata przybędą światli katolicy, by zastanawiać się, co i jak robić, aby ratować braci zagrożonych

trucizną alkoholu. Wszyscy działacze społeczni zdają sobie sprawę, że nie ruszymy naprawdę Akcji Katolickiej z pijanym tłumem.

Z wielu stron Polski przybędą specjalne popularne pociągi na kongres. Dla uczestników kongresu przewidziana jest zniżka kolejowa oraz różne udogodnienia mieszkaniowe i aprowizacyjne w Warszawie.

W sprawach kongresu zwracać się można pod adresem: ks. dr. Wł. Padacz, Warszawa, Nowogrodzka 49, pokój 15. Karta uczestnictwa w kongresie (dająca prawo do powrotnej drogi koleją za darmo) kosztuje 10 złotych. Karta wstępu na wszystkie obrady kongresu (bez zniżek kolejowych) kosztuje 1 złoty.

PROGRAM

Miejsce obrad: **Dom Akcji Kat., ul. Nowogrodzka 49. Tel. 706-54 i 10-04-32.**

Niedziela, 12 września.

Godz. 9.00: **Uroczyste nabożeństwo** — w Katedrze św. Jana. Mszę św. celebruje J. Em. Ks. Kardynał Kakowski. Kazanie wygłosi J. E. Ks. Gawlina, Biskup polowy (w języku polskim, francuskim, niemieckim i angielskim).

Godz. 10.45: Uroczyste otwarcie XXI Międzynarodowego Kongresu Przeciwalkoholowego (ogólnego) w auli Uniwersytetu J. Piłsudskiego, Krakowskie Przedmieście 26/28 (patrz program osobny kongresu ogólnego).

Godz. 13.00: Otwarcie międzynarodowej wystawy przeciwalkoholowej — tamże.

Godz. 17.00: **Uroczyste otwarcie i I zebranie plenarne I Międzynarodowego Katolickiego Kongresu Przeciwalkoholowego** w wielkiej sali Domu Katolickiego przy ul. Nowogrodzkiej 49.

a) Zagajenie — J. E. Ks. Biskup Scheiwiler, prezes Międzynarodowej Katolickiej Ligi Przeciwalkoholowej.

b) Przemówienie powitalne Ich Eminencyj Księży Protektorów i przedstawicieli Władz.

c) Wykłady:

1. *Alkoholizm doniosłem zugadnieniem Kościoła świętego w obecnej chwili* — Doc. dr. A. Wojtkowski, prezes Katolickiego Związku Abstynentów, Polska.

2. *Trzeźwość chrześcijańska jako przygotowanie duszy na działanie Ducha św.* — Ks. kan. Pinson, Francja.

Godz. 21.00: Przyjęcie kongresu przez władze miejskie.

Poniedziałek, 13 września.

Godz. 8.00: **Nabożeństwo żałobne** — za duszę ś. p. J. hr. Ruys de Beerenbroucka — odprawi J. E. Ks. Biskup Scheiwiler.

Godz. 16—19: **Obrady Sekcji Kapłanów.** — Prezydjum: Ks. Arcybiskup Jałbrzykowski, Polska; Ks. prof. Hermann, Szwajcarja; Ks. prałat Niesiołowski, Polska; O. Noppel T. J., Niemcy; Ks. kan. Pinson, Francja.

W y k ł a d y:

1. *Medycyna pastoralna wobec problemu narkomanji* — Dr. Graf, prof. uniwersytetu, Niemcy.

2. *Alkoholizm a nowoczesne duszpasterstwo* — Ks. prof. dr. Mystkowski, kanonik metropolitalny, Polska.

3. *Nowoczesny alkoholizm w krajach misyjnych* — O. Kasieppe OMI., Niemcy.

4. *Praktyczne zadania dla duchowieństwa zakonnego i świeckiego* — a) O. Elpidius O. F. M., Niemcy; b) Ks. van Grinsven, Holandja.

5. *Abstynencja jako czynnik kształcenia woli i charakteru* — Ks. prof. dr. Ciemniewski, Polska.

Godz. 16—19: **Obrady sekcji Kobiet i Młodzieży Żeńskiej.** — Prezydjum: Steenberghe-Engering, Holandja; Pani Rosin, Niemcy; dr. Kruppik-Bartkowska; mgr. Suchocka, Polska.

W y k ł a d y:

1. *Zadania kobiety katolickiej w rodzinie i parafji* — Rosin, Niemcy.

2. *Zadania katolickich organizacji kobiecych i młodzieży żeńskiej* — Dr. Śliwińska-Zarzecka, Polska.

3. *Współpraca kobiety katolickiej przy ratowaniu alkoholików* — Floss, Niemcy.

4. *Owocowe napoje bezalkoholowe jako pilne zadanie kobiety katolickiej* — a) Gertkemper, Niemcy; b) Nowakowska, Polska.

Godz. 16—19: **Obrady sekcji Mężczyzn i Młodzieży Męskiej.** — Prezydjum: Bürgi-Senn, sekretarz generalny, Szwajcarja; Ks. Dusautoir, Belgja; O. Pius Lenz O. M. C., Austrja; Szambelan Potworowski, Polska.

W y k ł a d y:

1. *Młodzież silna i zdrowa w służbie Chrystusa Króla* — O. Salwator Maschek O. C., Szwajcarja.

2. *Zadania młodzieży katolickiej szkół wyższych* — Ks. mgr. Sprusiński, sekretarz generalny Okręgu warszawskiego Katolickiego Związku Abstynentów, Polska.

3. *Młodzież harcerska a abstynencja* — Ks. Luzar, naczelny kapelan Związku Harcerstwa Polskiego, Polska.

4. *Katolicka młodzież pozaszkolna w walce z alkoholizmem* — Sedlaczek, referent programowy Katolickich Związków Młodzieży, Polska.

5. *Zadania męża katolickiego* — Ks. prob. Weidman, Niemcy.

Wtorek, 14 września.

Godz. 16—19: **Obrady sekcji Akcji Katolickiej.** — Prezydjum: Biskup dr. A. Szlagowski, Polska; Ks. Dusautoir, Belgja; Adwokat Domański, Polska; Radca Gertkemper, Niemcy; Rzepecka, Polska.

W y k ł a d y:

1. *Walka z alkoholizmem pilnem zadaniem Akcji Katolickiej* — Ks. Biskup Kaller, Niemcy.

2. *Nowoczesna żądza używania i asceza nowoczesna* — O. Stracke T. J., Belgja.

3. *Cnoty społeczne warunkiem zdrowej rodziny katolickiej* — Dr. Rochhart, Austrja.

4. *Zadania organizacji przeciwalkoholowych, w szczególności abstynenckich* — Ks. dr. Padacz, prezes Koła Księży Abstynentów, Polska.

5. *Zadania prasy katolickiej* — Ks. prałat Kaczyński, Polska.

Godz. 16.45—19: **Obrady sekcji Charytatywnej.** — Prezydjum: Pani Floss, Niemcy; Prof. dr. Gantkowski, Polska; Ks. van Grinsven, Holandja; Ks. prałat Tongelen, Austrja; Ks. prob. Weidman, Niemcy.

Wykłady:

1. *Ratowanie alkoholików pilnem zadaniem nowoczesnej pracy charytatywnej* — Ks. kanonik Hermann, referent opieki nad alkoholikami przy szwajcarskim związku „Caritas", Szwajcarja.

2. *Zasady praktyczne opieki nad alkoholikami* — Dr. Gantkowski, prof. uniwersytetu, Polska.

3. *Potrzeba i zadania katolickich zakładów dla alkoholików* — Ks. dyr. Baumeister, Niemcy.

Godz. 20.15: **II zebranie plenarne i uroczyste zebranie ku czci ś. p. Hr. Ruys de Beerenbroucka,** byłego premjera holenderskiego, założyciela i prezesa Międzynarodowej Katolickiej Ligi Przeciwalkoholowej oraz prezesa światowego Związku Przeciwalkoholowego.

1. Mowy okolicznościowe wygłoszą ku czci Zmarłego: Prof. dr. Brom, Holandja; dr. Hercod, sekretarz generalny Światowego Związku Przeciwalkoholowego, Szwajcarja.

2. Wykład końcowy: *Trzeźwość chrześcijańska a nowoczesne apostolstwo świeckich* — Dr. Niesiołowski, Polska.

3. Odczytanie uchwał Kongresu.

4. Przemówienia końcowe:

a) J. E. Ks. Biskup Scheiwiler za Międzynarodową Katolicką Ligę Przeciwalkoholową.

b) J. Em. Ks. Kardynał Kakowski, Ordynarjusz archidiecezji warszawskiej.

OBRADY ZAMKNIĘTE

Międzynarodowej Katolickiej Ligi Przeciwalkoholowej

w Domu Katolickim przy ul. Nowogrodzkiej 49.

Czas obrad: sobota, 11 września godz. 9.

1. Sprawozdanie z działalności oraz stanu Ligi — Ks. dyr. Czeloth, Niemcy.

2. Ssprawozdanie kasowe — mecenas Vollaers z Holandji.

3. Utworzenie stałego komitetu Ligi i wydziału wykonawczego.

4. Referaty:

I. *Propaganda idei abstynenckiej* — a) O. Elpidius O. F. M. z Niemiec; b) O. Salwator Maschek O. C. z Szwajcarji.

II. *Zadania organizacyj abstynenckich wobec prasy, kina, literatury i sztuki* — Ks. dyr. Czeloth, Niemcy.

III. Specjalne poczynania przeciwalkoholowe — a) *Tydzień propagandy trzeźwości w Polsce* — Ks. dyr. Gałdyński, Polska; b) *Dzień kwiatka w Holandji* — Ks. van Grinsven, Holandja; c) *Przeciwalkoholowy dzień kobiecy w Niemczech oraz akcja „Zbawienny post"* — Ks. dyr. Czeloth, Niemcy; d) *Niedziela Trzeźwości w Belgji* — Ks. Dusautoir, Belgja.

Uwaga: Wstęp na powyższe obrady zamknięte przysługuje tylko osobom kierującym akcją przeciwalkoholową w poszczególnych krajach — za osobnem zaproszeniem.

III STUDJUM KATOLICKIE.

Od dnia 5 do dnia 10 września r. b. z polecenia Najdostojniejszego Episkopatu odbywać się będzie w Warszawie „III studjum katolickie“, organizowane przez Naczelny Instytut Akcji Katolickiej przy współudziale Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Warszawie.

Jak wynika z programu, ma ono zająć się zagadnieniami najbardziej doniosłemi w dobie obecnej i przygotować społeczeństwo katolickie do apostolatu katolickiej nauki społecznej w naszym narodzie.

Papież Pius XI w ostatniej encyklice „Divini Redemptoris“ skarży się na brak gruntownej wiedzy społecznej wśród katolików i z tego powodu składa na nich niemałą winę za to, że fałsz komunistyczny tak się szeroko rozpowszechnił na świecie.

Od pogłębionej znajomości katolickiej nauki społecznej obiecuje sobie Papież bardzo dużo w dziele odrodzenia i uspokojenia współczesnego życia.

Papież pisze:

„Nieodzowną jest koniecznością, aby we wszystkich warstwach społeczeństwa pogłębiano, uwzględniając różnice w wykształceniu, coraz więcej nauczanie społeczne oraz nie oszczędzono żadnych wysiłków, celem jak najdalszego rozszerzania nauk Kościoła“...

„Niech niezawodne światło nauki katolickiej oświeca umysły ludzi, niech nagina ich wolę, aby obrali ją za przewodnika życia i przez to święcie i gorliwie spełniali obowiązki społeczne“.

Zwłaszcza na Akcji Katolickiej ciąży obowiązek kształcenia i wyrabiania swoich członków.

Papież wyraźnie mówi:

„Akcja Katolicka na pierwszem miejscu pamiętać powinna ze szczególną troskliwością o urabianiu i przygotowywaniu swych członków do świętych bojów o sprawę Bożą. Takiej pracy przygotowawczej, aktualnej dziś i koniecznej więcej niż kiedykolwiek, wyprzedzającą jako konieczną podwalinę wszelką działalność praktyczną, oddadzą niemałe usługi: Koła studjów, Tygodnie społeczne, cykle wykładów, obejmujące całość i inne urządzenia wszelkiego rodzaju, służące dokładniejszemu zaznajomieniu się ze sposobami chrześcijańskiego rozwiązania zagadnień gospodarczych“.

„Obok apostolstwa indywidualnego, często prywatnego, ale zawsze niezmiernie zbawiennego, należy do zadań Akcji Katolickiej propaganda ustna i pisemna, celem rozpowszechniania wśród jak najszerszych warstw znajomości owych podstawowych zasad i orzeczeń papieskich, które służą do wprowadzenia chrześcijańskiego ustroju społecznego".

Każdy katolik, tembardziej kapłan powinien w dzisiejszych przełomowych czasach jasno sobie uświadomić, na czem polega kierunek społeczny katolicki i do wcielenia jego w życie dążyć.

PROGRAM III STUDJUM KATOLICKIEGO

n. t. „Katolicka myśl społeczna" — w dniach 5—10 września w Warszawie.

Obrady odbywać się będą w auli Uniwersytetu J. Piłsudskiego.

Niedziela 5. IX.

Godz. 10: Nabożeństwo inauguracyjne w kościele akademickim.
Godz. 11: Zebranie inauguracyjne.
Zagajenie.
Wybór prezydjum.
Przemówienie powitalne.

Referat: *Założenia filozoficzne katolickiej myśli społecznej* — ks. prof. dr. Konstanty Michalski, Kraków.

Godz. 17: Zebranie plenarne.

Referat: *Katolicka myśl społeczna na tle współczesnych doktryn społecznych* — ks. kan. mgr. W. Krawczyk, Sandomierz.

Referat: *Zasięg i charakter zainteresowań katolickiej myśli społecznej* — ks. prof. dr. Stefan Wyszyński, Włocławek.

Godz. 19.30: Nabożeństwo wieczorne i medytacja w kościele akademickim.

Poniedziałek 6. IX.

Godz. 9: Msza św. w kościele akademickim.
Godz. 10: Sekcja przebudowy ustroju.

Referat: *Współczesne próby przebudowy ustroju społecznego a postulaty katolickie* — ks. dr. Edward Kozłowski, Poznań.

Dyskusja.

Referat: *Współczesne tendencje rozwojowe gospodarstwa światowego i ich znaczenie dla realizacji nowego ustroju* — prof. dr. Czesław Strzeszewski, Lublin.

Dyskusja.

Godz. 17: Zebranie plenarne.

Referat: *Wpływ Kościoła na kształtowanie się myśli społecznej w przebiegu dziejów* — ks. prof. dr. Jan Stepa, Lwów.

Referat: *Sprawiedliwość i miłość jako zasady chrześcijańskiego ustroju społecznego* — prof. dr. Ignacy Czuma, Lublin.

Godz. 19.30: Nabożeństwo wieczorne i medytacja.

Wtorek 7. IX.

Godz. 9: Msza święta.

Godz. 10: Obrady sekcji przebudowy ustroju.

Referat: *Swoistość struktury społecznej i gospodarczej Polski i możliwość jej reformy* — mgr. E. Myczka, Warszawa.

Dyskusja.

Godz. 17: Zebranie plenarne.

Referat: *Praca i kapitał w katolickiej myśli społecznej* — o. Stanisław Wawryn T. J., Warszawa.

Referat: *Własność prywatna, jej znaczenie i granice* — prof. dr. Ludwik Górski, Lublin.

Godz. 19.30: Nabożeństwo i medytacja.

Środa 8. IX.

Godz. 9: Msza święta.

Godz. 10: Obrady sekcji zagadnień społecznych.

Referat: *Granica polityki społecznej* — mgr. Leon Całka, Poznań.

Dyskusja.

Referat: *Rezultaty i zaniedbania polityki społecznej w Polsce.*

Dyskusja.

Godz. 17: Zebranie plenarne.

Referat: *Jednostka a społeczeństwo* — prof. dr. Henryk Dembiński, Lublin.

Referat: *Korporacjonizm* — ks. dr. A. Roszkowski, Łódź.

Godz. 19.30: Nabożeństwo i medytacja.

Czwartek 9. IX.

Godz. 9: Msza święta.

Godz. 10: Obrady sekcji zagadnień społecznych.

Referat: *Problem wsi polskiej jako zagadnienie społeczne* — ks. dr. Ferdynand Machay, Kraków.

Dyskusja.

Referat: *Zagadnienie polskiego stanu średniego.*

Dyskusja.

Godz. 17: Sekcja zagadnień społecznych.

Referat: *Tendencje rozwojowe związków zawodowych w Polsce* — ks. rektor Aleksander Wóycicki — Wilno.

Godz. 8.30: Zebranie plenarne.

Referat: *Deproletaryzacja jako jeden z celów katolickiej myśli społecznej w Polsce* — ks. rektor Antoni Szymański — Lublin.

Dyskusja.

Godz. 19.30. Nabożeństwo i medytacja.

Piątek 10. IX.

Godz. 9: Msza św.

Godz. 10: Obrady sekcji wychowania społecznego.

Referat: *Rola wychowania społecznego w przebudowie świata* — prof. Sułkowski, Poznań.

Referat: *Metody realizacji wychowania społecznego* — dr. Andrzej Niesiołowski, Poznań.

Referat: *Kształtowanie opinji i przygotowanie społeczeństwa do zrozumienia katolickiej idei społeczno-gospodarczej* — red. Januszkiewicz.

Dyskusja.

Godz. 17: Zakończenie Studjum.

Referat: *Przyszłość katolickiej myśli społecznej i możliwość jej realizacji w Polsce* — ks. red. Jan Piwowarczyk, Kraków.

Przemówienia.

Godz. 19: Nabożeństwo dziękczynne.

CZĘSTA KOMUNJA I WARUNKI DO NIEJ.

Z pociechą należy stwierdzić, że oziębłość względem częstego przyjmowania Komunji św. powoli się zmniejsza, że coraz częściej widzimy u Stołu Pańskiego osoby, jakich przed laty kilkunastu przy kratkach ołtarzowych nie spostrzegało się. Jednak tych, którychby się chciało widywać jaknajczęściej, zasilających duszę swą pokarmem nadprzyrodzonym, jest jeszcze niewiele, natomiast do codziennej Komunji „pchają się“ osoby, dające (o jak często!) publiczne zgorszenie. U jednych pokutują jeszcze poglądy jansenistowskie, u drugich jest przekonanie, że częsta Komunja jest tylko przywilejem osób, należących do pewnych zrzeszeń, bez względu na wartość moralną jednostki. Należy przeto sprawę postawić jasno i zdać sobie sprawę z tego, kogo zachęcać do częstej komunji, a komu takowej zabraniać? W danej sprawie nie wolno powodować się własnem widzimisię, lecz należy się oprzeć na gruncie prawa kościelnego.

W kanonie 863 czytamy te słowa: *„Excitentur fideles ut frequenter, etiam quotidie, pane Eucharistico reficiantur ad normas in decretis Apostolicae Sedis traditas“*. — Jest tu mowa o wszystkich wiernych, nie o żadnych zakonnikach, czy zakonnicach, właściwie tak nazywanych, czy niewłaściwie; kanon zachęca nietylko do częstej, lecz i do codziennej Komunji, nakazuje jednak przestrzegać norm, czyli przepisów w tej materji przez Stolicę Apostolską wydanych.

Statut 382 ustaw synodalnych, wyjaśniając powyższy kanon, tak mówi: „Quae statuuntur a Concilio Tridentino et a Summis Pontificibus de frequenti et cotidiana Communione, *parochi et concionatores studeant fidelibus explicare, eosque ad hanc salutarem praxim excitare,* simulque exponere tam in concionibus, quam in cathechetica instructione, in scholis et in ecclesia, necessarias et sufficientes dispositiones ad frequentem et cotidianam Communionem; tempore vero Quadragesimae vel Octavae

Corporis Christi aut in devotione Quadraginta Horarum Parochi et concionatores decreta Pii X: „Sacrosancta Tridentina Synodus“ et „Quam singulari“ in ecclesiis suis populo explanent“.—A więc i Synod Archidiecezjalny też zaleca częstą i codzienną Komunję i zobowiązuje proboszczów i kaznodziei, aby wyjaśniali wiernym postanowienia, wydane przez Sobór Trydencki i Najwyższych Pasterzy w tej kwestji, aby nauczając czy to w szkołach, czy w kościele wyjaśniali, jaka jest konieczna i wystarczająca dyspozycja do częstej i codziennej Komunji, a jako czas odpowiedni na tego rodzaju nauki wyznacza Wielki Post, Oktawę Bożego Ciała i Czterdziestogodzinne nabożeństwo, następnie wskazuje, skąd czerpać materjał do powyższych nauk.

W naszej sprawie największe znaczenie ma dekret św. Kongregacji Soboru, wydany 20 grudnia 1905 r., zaczynający się od słów: „Sacra Tridentina Synodus”. Dekret ten w tłumaczeniu polskiem mamy załączony do ustaw synodalnych z 1931 r. na str. 250. Ten właśnie tekst będzie dla nas miarodajnym przy dalszem rozważaniu sprawy.

Na wstępie mamy przypomniane zalecenie Soboru Trydenckiego w tych słowach: „Pragnąłby święty Sobor, żeby wierni obecni na każdej Mszy św. nietylko duchowem uczuciem, lecz i sakramentalnem przyjęciem w św. Eucharystji się łączyli“ (Sess. 22, cap. 6). — Ustęp powyższy włączony został do prawa kanonicznego, bo w drugiej części kan. 863 czytamy: „Utque *Missae adstantes* non solum spirituali affectu, sed *sacramentali etiam sanctissimae Eucharistiae perceptione, rite dispositi, communicent*“. — Przyjęcie więc Komunji w prawie kanonicznem jest połączone z uczestniczeniem we Mszy św. Komunja św. jest tu traktowana nie jako oddzielna czynność, lecz jest częścią najświętszej Ofiary, sprawowanej na ołtarzu. Jest to powrót do czasów dawnych, kiedy Komunji poza Mszą nie udzielano, chyba w wyjątkowych wypadkach i kiedy każdy uczestnik ofiary eucharystycznej od Stołu Pańskiego nie uchylał się. Były to czasy prześladowań Kościoła, a zarazem i największej jego ekspansji, wtenczas każdy wierny był i apostołem swych wierzeń i przekonań religijnych. Te czasy pozostaną na zawsze wzorem, jaki ma być nasz stosunek do Boga i jak mamy pojmować swe obowiązki religijne. Dekret więc św. Kongregacji Soboru do tych czasów nawraca i w dalszej swej treści tak mówi: „Pragnienie zaś P. Jezusa i Kościoła św., *by wszyscy wierni codzień przystępowali do świętej uczty,* to ma przedewszystkiem na względzie,

żeby wierni, połączeni z Bogiem przez Przenajśw. Sakrament, *brali stąd siłę do uśmierzania namiętności, do oczyszczania się z lekkich win, którym codzień ulegają i do strzeżenia się grzechów ciężkich, do których słabość ludzka jest skłonna*... Stąd św. Sobór Trydencki Eucharystję nazywa *„lekarstwem, przez które uwalniamy się od win codziennych i zabezpieczamy się przeciw grzechom śmiertelnym“ (Sess. 13, cap. 12).*

(C. d. n.) *Ks. J. Matulewicz.*

Z NIWY KOŚCIELNEJ I DUSZPASTERSKIEJ.

W KRAJU

Zjazd Unijny i kurs katechetyczny w Pińsku. — W dniach 25, 26 i 27 sierpnia b. r. odbędzie się w Pińsku kurs katechetyczny dla kapłanów diecezji pińskiej. W dniach zaś 1, 2 i 3 września b. r. w Pińsku obradować będzie Zjazd Unijny z udziałem katolickiego duchowieństwa świeckiego i zakonnego obu obrządków.

Ś. p. ks. Wincenty Ilgin — ofiara prześladowań bolszewickich. — Dnia 24 ub. m. zmarł w Warszawie ks. Wincenty Ilgin, ostatnio wikarjusz parafji Matki Boskiej Loretańskiej na Pradze. Ś. p. ks. W. Ilgin urodził się dnia 19 stycznia 1886 r., wyświęcony został w r. 1909, pierwszą placówkę duszpasterską otrzymał w Pińsku. W r. 1918 sprawował obowiązki proboszcza i dziekana w Charkowie. W czasie pobytu w Rosji Biskupa d'Herbignyego, został mianowany administratorem apostolskim części południowej diecezji mohylewskiej. Zaaresztowany przez bolszewików przesiedział siedem lat w więzieniu, z czego trzy lata na Sołówkach.

W drodze wymiany więźniów dostał się ks. Ilgin najpierw na Litwę, następnie do Polski. Prześladowania bolszewickie zniszczyły mu całkowicie zdrowie, zgasł przedwcześnie na udar sercowy.

Dnia 27 ub. m. po nabożeństwie w kościele św. Florjana na Pradze o godz. 10 rano zwłoki ś. p. ks. Ilgina złożone zostały na cmentarzu bródzieńskim.

ZAGRANICĄ

Ruys de Beerenbrouck, inicjator I Międzynarodowego Kogresu Przeciwalkoholowego w Warszawie. — Wzór nowoczesnego apostoła świeckiego: prawdziwie mąż katolicki wedle serca Bożego!

Zachodnio europejskiego pokroju mąż stanu: społecznik, polityk i dyplomata!

Inicjator I Międzynarodowego Katolickiego Kongresu Przeciwalkoholowego w Warszawie. Niestety, nie dożył kongresu. Po dwudniowej zaledwie chorobie zmarł niespodziewanie 17 kwietnia 1937 roku w Utrechcie.

Do tego czasu był prezesem Światowego Związku Przeciwalkoholowego i dlatego na warszawskim Kongresie Międzynarodowym uczczony będzie ś. p. Ruys de Beerenbrouck specjalną akademją i uroczystem nabożeństwem żałobnem, które odprawi w katedrze Św. Jana obecny prezes Międzynarodowej Ligi Przeciwalkoholowej, J. E. Ks. Biskup Scheiwiler (Szwajcarja).

Hr. Ruys de Beerenbrouck urodził się 1 grudnia 1873 r. w Roermond

(Holandja). Po odbytych studjach oddał się pracy adwokackiej.

W 1905 roku został wybrany posłem do 11 Izby Niderlanckiej z ramienia rzymsko - katolickiego stronnictwa.

W roku 1918 zostaje powołany przez królowę Wilhelminę na prezydenta ministrów. Oddaje wówczas bezcenne usługi swej ojczyźnie i dynastji: ratuje Holandję od przewrotu komunistycznego. Swojem prawdziwie męskiem zdecydowanem oświadczeniem marksistom: Rząd nie ustąpi!— zapewnił ład i spokój krajowi, a domowi książęcemu — koronę.

Holenderskie dzienniki pisały o Ruys de Beerenbroucku jako o rekordowym ministrze: był bowiem najmłodszym dotychczas premjerem, trzykrotnie wracał na kierownicze stanowisko w rządzie, wielokroć miał powierzoną tekę różnych resortów ministerjalnych. 11 Izba Niderlancka wybiera demokratycznego hrabiego na swojego przewodniczącego, królowa — dowód najwyższego zaufania — powołuje Ruys de Beerenbroucka do swej najściślejszej rady, jako ministra.

Nic też dziwnego, że premjer Colijon na uroczystem posiedzeniu parlamentu, poświęconem pamięci Ruysa, mógł powiedzieć: Nie wielu ludziom danem było tak się zasłużyć państwu i narodowi jak zmarłemu mężowi stanu ś. p. Ruys de Beerenbrouckowi!

Jeżeli jednak dziś o ś. p. hr. Ruys de Beerenbroucku mówimy z najwyższem uznaniem, to nie tylko dlatego, że był wybitnym obywatelem Holandji.

Ruys de Beerenbrouck jest naprawdę wzorem nowoczesnego katolika!

W encyklice *Graves de communi* z 18 stycznia 1901 r. o zagadnieniu społecznem pisze papież Leon XIII: *Szczególnie dobroczynem będzie do współpracy przywołać tych, którzy przez swoje stanowisko, majątek, wykształcenie i charakter posiadają większe znaczenie w społeczeństwie...* Czyż znajdzie się wśrod najpierwszych katolików w naszej ojczyźnie takich, którzyby ten głos Ojca chrześcijaństwa lepiej rozumieli i gorliwiej za nim dążyli, jak Ruys de Beerenbrouck — oto słowa biskupa J. E. P. Hopmansa.

Codziennie można było widzieć Ruysa na Mszy św. przyjmującego Komunję świętą. Proboszcz jego parafji pisał: Gdy rano przy Stole Pańskim nie było Ruysa, cała parafja wiedziała: Ruys wyjechał.

On dał impuls do założenia pierwszego w Holandji domu rekolekcyjnego. On rozumiał konieczność nowocześnie zorganizowanej pracy charytatywnej. Już jako student był przewodniczącym pierwszego rzymsko-katolickiego zrzeszenia akademików. W ciągu całego życia przepełnionego najpoważniejszemi troskami ogólnopaństwowemi, umiał znaleźć sposobność, aby osobiście praktykować cnotę miłosierdzia.

Należy specjalnie to podkreślić, że swoje pierwsze prace charytatywne Ruys de Beerenbrouck rozpoczął od walki z alkoholizmem. Widział straszne skutki pijaństwa wśród robotników prowincji Limburg. Gdy tedy został w roku 1905 wybrany posłem, było wszystkim wiadome: poseł Ruys de Beerenbrouck zupełnie nie używa napojów alkoholowych! Ileż stąd trudności! Wiadomo, że kto zdecyduje się wydać walkę klęsce alkoholizmu, powinien liczyć się ze szczególnym sprzeciwem i musi mieć niezwykle mocny i wytrwały w postanowieniu charakter!...

W roku 1897 założył wraz z ks. dr. Ariensem pierwszy związek abstynencki w Holandji pod nazwą „Związek Krzyża". W 1898 r. Ruys był sekretarzem I Kongresu Przeciwalko-

holowego w Holandji. Na wszystkich późniejszych kongresach był przewodniczącym lub honorowym przewodniczącym. Z czasem przyczynia się do powstania drugiego związku „Sobrietas", który ma za zadanie zwalczać alkoholizm na szerszej podstawie. Oba związki mają wspólną siedzibę w s'Hortogenbosch. Do końca życia Ruys de Beerenbrouck zostaje czynnym współpracownikiem i dobrodziejem obu tych organizacji.

Działalność hr. Ruys de Beerenbroucka jako też prace ks. prałata Ariensa sprawiły, że już przed wojną w Holandji był jeden z najsilniej zorganizowanych ruchów przeciwalkoholowych katolików.

Ruys ciągle podkreślał to, że dla ratowania alkoholików koniecznem jest znanie zagadnienia alkoholizmu przez rodziny nieszczęśliwych oraz to, aby znaleźli się ofiarni katolicy, którzy przez przykład zupełnej, dobrowolnej abstynencji mogliby podtrzymać tych, dla których abstynencja zupełna jest koniecznym środkiem ratunku.

Holenderski apostoł trzeźwości wprowadzał w życie powiedzenie Pawłowe: *Ze słabymi będę słabym.*

Od początku swej pracy na terenie walki z alkoholizmem hrabia Ruys de Beerenbrouck zrozumiał, że konieczne jest zorganizowanie katolików wszystkich krajów.

I oto spowodował w roku 1909 na Międzynarodowym Kongresie Przeciwalkoholowym w Scheveningen założenie Międzynarodowej Ligi Przeciwalkoholowej. W roku 1914 nowa ta organizacja odbyła swój pierwszy kongres w Medjolanie i uzyskała błogosławieństwo Ojca św. Piusa X. Protektorem Ligi został mianowany kardynał Mercier, pierwszym prezesem Międzynarodowej Katolickiej Ligi Przeciwalkoholowej był oczywiście hr. Ruys. On też dbał o to, aby „Liga" była w najściślejszej współpracy z drugą potężną katolicką organizacją międzynarodową „Caritas catholica". Hr. Ruys był przewodniczącym w tej organizacji działu: „Sectio Sobrietas".

Gdy na światowym kongresie w Londynie (1934) okazało się że Międzynarodowa Katolicka Liga Przeciwalkoholowa liczy ponad 500.000 członków, hr. Ruys de Beerenbrouck został powołany na prezesa „Światowego Związku Przeciwalkoholowego" z siedzibą w Szwajcarji.

Tak więc, dzięki swej niezmożonej energji i pracy, ś. p. hr. Ruys de Beerenbrouck zorganizował katolicką walkę z klęską alkoholizmu nietylko w Holandji, lecz i w całym świecie. Postawił katolików na czele akcji przeciwalkoholowej całego świata.

Ostatniem dziełem hr. Ruys de Beeronbroucka było przygotowanie I-go Międzynarodowego Katolickiego Kongresu Przeciwalkoholowego w Warszawie.

Ledwie jednak zdołał porozumieć się w tej sprawie z J. Em. Ks. Kardynałem Kakowskim, gdy niespodziewanie ciężko zachorował i po dwóch dniach zmarł.

Dzieło jego życia żyje.

Osoba i życie ś. p. hr. Ruys przeszły do historji katolickiego ruchu przeciwalkoholowego. Żywa pamięć i wdzięczność tych, którzy go znali, otacza imię jego w Holandji i w całym świecie.

Komunista, który nie chce wracać do Moskwy. — Dziennik „La Liberté" donosi, że znany agitator komunistyczny Münzenberg kategorycznie odmówił powrotu do Rosji sowieckiej dla zdania sprawozdania ze swej działalności Stalinowi. Münzenberg prowadził w ostatnich czasach niezwykle ożywioną korespondencję z Dymitrowem. W rezultacie tej wymiany listów nastąpiło ostateczne zerwanie. Równocześnie Münzenberg zerwał swe dotychczas bar-

dzo ścisłe stosunki z francuską partją komunistyczną t. zw. „czerwoną pomocą“. Mówią, że były agitator jest jeszcze w posiadaniu grubszych sum pieniężnych, które miał rozdać z ramienia Kominternu w poszczególnych państwach.

Kapłan polski zamordowany przez GPU. — W dniu 3 maja b. r. został zaaresztowany w Mińsku przez agentów GPU. proboszcz parafji katolickiej, ks. Borowicz. W tych dniach ks. Borowicz zmarł w więzieniu mińskiem na skutek ran, odniesionych podczas tortur, zastosowanych przez GPU. przy wymuszaniu zeznań.

Nowa katedra katolicka w Addis Abebie. — W wielkim planie rozbudowania stolicy dawnej Abisynji Addis Abeby, powziętym przez rząd włoski (plan ten ma być całkowicie wykonany dopiero za 6 lat), przewidziana jest m. in. także budowa pięknej katedry katolickiej. Chociaż Addis Abeba posiada liczne kościoły i kaplice, to jednakowoż one nie wystarczają dla potrzeb ludności.

Watykan o konkordacie z Jugosławją. — Wiadomość o uchwaleniu Konkordatu przez jugosławiańską Skupsztinę została przyjęta w kołach watykańskich z zadowoleniem. Odroczenie decyzji w sprawie Konkordatu przez senat uważane jest za zwykłą taktykę rządu jugosłowiańskiego, wobec czego przewiduje się ostateczną ratyfikację w jesieni, po zakończeniu urlopów dyplomatów i posłów. Poselstwo Jugosławji przy Stolicy Apostolskiej uważa za „groteskowy pomysł” wiadomość o rzekomem wywarciu nacisku na premjera Stojadinovića ze strony „bliskiego Watykanowi państwa“, którą to wiadomość rozpuściły ostatnio wrogie Kościołowi czynniki serbskie, pragnące w ten sposób osłabić zdecydowane stanowisko rządu w Belgradzie.

Stolica Apostolska uważa wszelkie komentarze natury politycznej do konkordatu jugosłowiańskiego za bezprzedmiotowe, konkordat ten stanowi bowiem problem wybitnie natury wewnętrznej jako zwyczajne zabezpieczenie praw ludności katolickiej. Tolerancja i zrozumienie, jakich dowody daje obecnie Jugosławja w stosunku do swej ludności, wywołuje jak najlepsze wrażenie u jej sąsiadów, przysparzając jej w Europie przyjaciół.

Pielgrzymka lotników francuskich do Lourdes. — W dniach od 16 do 19 sierpnia b. r. bawić będzie w Lourdes pielgrzymka lotników francuskich.

Radjowe audycje religijne w Afryce Południowej. — Dzięki usilnym staraniom i zabiegom sfer katolickich, południowo-afrykańska stacja radjowa (Cap) nadaje w każdą niedzielę audycję religijną, t. zn. nabożeństwo ranne. Ponadto udało się katolikom tamtejszym uzyskać wieczorną „chwilę katolicką” prawie w każdą niedzielę.

Arabowie chrześcijanie o nowem państwie arabskiem. — Pod wpływem rozbudzonego nacjonalizmu arabskiego niejednokrotnie chrześcijanie i mahometanie walczyli ostatnio razem, dążąc do jednego celu. Mimo to — Arabowie chrześcijanie w większości swej nie są usposobieni przychylnie do koncepcji utworzenia w północnej części Palestyny państwa mahometańsko-arabskiego.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Wydawca: KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA.
Redaktor: KS. JÓZEF PONIATOWSKI.

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie.

Z piśmiennictwa.

O Najświętszem Sercu P. Jezusa —wydał *X. Pius Pawellek*, Misjonarz, 1937 r. Kraków, Stradom 4, XX. Misjonarze, str. 79, cena 1 zł.

Książka ta zawiera jedenaście rozdziałów, składających się z dwóch punktów każdy. Rozdziały, jak można wnioskować z niektórych z nich, przeznaczone są do rozmyślań dla kapłanów.

Wiele jest przeznaczonych do rozmyślań książek, może nawet praktyczniejszych od omawianej.

Ta jednak książka z innego względu zasługuje na polecenie. Można bowiem jej użyć jako pomocy do kazań o Sercu Jezusowem, materjał bowiem w niej zawarty doskonale się do tego nadaje. Z tych 11 rozmyślań można mieć 22 kazania o Sercu Jezusowem, ponieważ każdy punkt w rozmyślaniach może dać i temat i materjał do odrębnego kazania.

Można też użyć książki do czytanek na nabożeństwa czerwcowe.

Jasny układ materjału, do zapamiętania łatwego, trafny dobór cytat z Pisma świętego, aktualność tematów, systematyczność wykładu i płynąca stąd siła przekonania — to są zalety poszczególnych rozdziałów książki.

Dochód z niej jest przeznaczony na odnowienie kościoła XX. Misjonarzy w Krakowie na Stradomiu.

Ks. Dr. Jan Bochenek — **Pójdź za mną. Życie w Seminarjum Duchownem,** Kraków 1937 r. Nakładem Autora.

Książka przeznaczona jest przedewszystkiem dla alumnów Seminarjów. Celem jej jest wdrożyć młodego lewitę do zżycia się z Seminarjum i korzystania z czasu tam spędzonego, z porządku w niem istniejącego, z ducha tam panującego, aby się przygotował do przyszłego swego stanu i powołania. Niejeden bowiem alumn, choć jest w Seminarjum, głębiej z niem się nie zżywa, bo nie zna celowości ani odosobnienia, ani porządków i życia w niem panujących, stąd ustawiczna rozterka, powstające w głębi serca rozdrażnienie, niemożność obfitego wykorzystania Seminarjum do urobienia siebie i przygotowania się do przyszłego życia w kapłaństwie. Jest alumn w Seminarjum, lecz tylko ciałem, duch jego nie czerpie siły z atmosfery w niem panującej.

Książka więc uczy alumna zżycia się z Seminarjum i wykorzystania jego porządków, ćwiczeń, nauki, całego kierunku tam istniejącego, do wyrobienia siebie i przygotowania się do kapłaństwa.

Lecz nietylko ten cel przyświecał autorowi, gdy pisał swą książkę.

W przedmowie do książki mówi:

„Książka niniejsza to garść myśli i uczuć z życia Seminarjum Duchownego.

Może weźmie ją do ręki kapłan, przypomni mu ona dawne jego życie: święte chwile przygotowania się do służby Bożej, dopomoże mu do rozbudzenia ducha kapłańskiego. „Abyś wzniecił łaskę Bożą, która jest w tobie przez włożenie rąk". Tym. I, 6.

Może weźmie ją do ręki kleryk. Rzuci mu światło na szczytność powołania, zachęci do wykorzystania tych wielkich łask, jakie mu Pan Bóg daje w Seminarjum. „Napominamy, abyście daremno łaski Bożej nie przyjęli" 2 Kor. 6, 1.

Może ją weźmie do ręki student, który się waha z wyborem stanu. Oceni on wtedy łaskę powołania: „Byś wiedziała dar Boży" Jan 4, 10, i odpowie temu wezwaniu: „Pójdź za mną" Mat. 19, 21.

Może ją weźmie do ręki świecki, który nie zna życia seminaryjskiego, może ma nawet do niego uprzedzenia. Po przeczytaniu zrozumie wielkość zadania Seminarjum, zrozumie wiel-

kość wysiłków w niem i pozna, że to prawdziwie „ziemia święta“, Exod. 3.5.

Dałby to Bóg“.

Ks. Dr. Gerard Szmyd — **Życie Chrześcijanina z Chrystusem w Kościele i liturgji,** podręcznik do nauki religji rzymsko-katolickiej dla I klasy gimnazjalnej, Lwów, 1937 r., Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, str. 146, cena zł. 1.50.

Ks. Dr. Fr. Konieczny — **Nauka wiary i obyczajów,** podręcznik do nauki rzymsko-katolickiej dla II klasy gimnazjalnej. Lwów 1937 r. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, str. 117, cena zł. 1.80.

Ks. Dr. Adam Hausner i Ks. Franciszek Wójcik — **Nauka religji rzymsko-katolickiej dla IV klasy szkoły powszechnej.** Lwów 1937 r. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, str. 96, cena zł. 1.20.
